

Sygn. akt III Ca 225/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Roman Troll

Sędziowie Sądu Okręgowego: Magdalena Balion-Hajduk

Marcin Rak

Protokolant Angelika Gwozdek

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2020 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa Z. W. i M. W.

przeciwko K. B.

z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 30 kwietnia 2018 r., sygn. akt I C 597/12

uchyla zaskarżony wyrok, co do punktu 1. w części dotyczącej żądania zapłaty 20200 zł, a co do punktów 2. i 3. w całości, znosi rozprawę przeprowadzoną 20 kwietnia 2018 r., a także posiedzenie jawne przeprowadzone 30 kwietnia 2018 r. i przekazuje sprawę w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Rybniku do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

SSO Marcin Rak SSO Roman Troll SSO Magdalena Balion-Hajduk

Sygn. akt III Ca 225/19

UZASADNIENIE

Powodowie zażądali od pozwanego zapłaty 24000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu wraz z kosztami procesu, gdyż prowadzone przez niego roboty w ich budynku były wadliwe.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu wskazując na jego bezzasadność.

W sprawie zgłosił się interwenient uboczny po stronie pozwanej żądając oddalenia powództwa i zasądzenia kosztów procesu.

Na rozprawie 23 marca 2018 r. powodowie sprecyzowali, że ostateczna wysokość roszczenia to 20200 zł, ale w piśmie z 26 marca 2018 r. podtrzymali w całości żądanie pozwu.

Wyrokiem z 30 kwietnia 2018 r. Sąd Rejonowy w Rybniku oddalił powództwo (pkt 1.); zasądził solidarnie od powodów na rzecz pozwanego 4800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2.) oraz nakazał pobrać solidarnie od powodów na rzecz Skarbu Państwa 2261,61 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych (pkt 3.).

Orzeczenie to zapadło przy ustaleniu, że strony umówiły się pisemnie na wykonanie przez pozwanego prac polegających na położeniu parkietu, w tym na schodach i balustradach za 20200 zł w budynku powodów, który wymagał prowadzenia także innych prac wykończeniowych; pozwany wykonał zlecone mu prace, a w ich trakcie inne osoby wykonywały jeszcze malowanie; prace pozwany wykonał wadliwie (doszło do wyrzucenia parkietu, pęknięcia stropnic na schodach, odspojenia dużych fragmentów parkietu od posadzki), bo roboty prowadzono w warunkach nieprawidłowej wilgotności.

Sąd Rejonowy uznał powództwo za niezasadne, gdyż powodowie nie wykazali wysokości szkody. Zaznaczył, że pomiędzy stronami doszło do zawarcia umowy o dzieło, ale powodowie nie korzystali z instytucji rękojmi za wady i nie odstąpili od umowy, a dochodzili roszczenia odszkodowawczego (art. 471 k.c.). Co prawda wykazali nienależyte wykonanie zobowiązania przez pozwanego, ale nie wykazali wysokości poniesionej szkody, bo taką szkodą jest w istocie bowiem koszt demontażu i ponownego montażu podłogi oraz ewentualnie schodów, lecz kwota kosztów takich działań nie została w żadnej mierze precyzyjnie wykazana. Sąd Rejonowy wskazał też, że wątpliwym jest, czy powodowie w sposób jednoznaczny wykazali także związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy nienależytym wykonaniem zobowiązania a szkodą określoną w pozwie, gdyż w sprawie mogło dojść do przyczynienia się powodów do rozmiaru zaistniałej szkody w związku ze sposobem prowadzenia pozostałych prac wykończeniowych, w szczególności zbyt długim przykryciem folią i niewłaściwym wietrzeniem oraz ogrzewaniem pomieszczeń.

Orzeczenie to zapadło na podstawie art. 6 k.c. O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od tego wyroku złożyli powodowie, zaskarżając go ostatecznie co do 20200 zł i zarzucając mu naruszenie: art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, dokonanie ustaleń faktycznych pozostających w sprzeczności z materiałem dowodowym i błędy w ustaleniach faktycznych. Zarzucili także naruszenie art. 471 k.c. oraz art. 361 § 1 i 2 k.c. Zarzuty te sprecyzowali w apelacji.

Przy tak postawionych zarzutach wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na ich rzecz solidarnie 20200 zł wraz z kosztami postępowania za obie instancje; ewentualnie wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji, jako bezzasadnej i zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy z 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469) Sąd Okręgowy rozpoznając zażalenie stosuje regulacje procesowe w brzmieniu sprzed nowelizacji, która weszła w życie 7 listopada 2019 r.

Apelacja powodów nie dotyczy całości wyroku, gdyż wnoszą oni o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz solidarnie 20200 zł wraz z kosztami postępowania za obie instancje – nie wnoszą więc o zasądzenie wyższej kwoty ani odsetek od tej kwoty (pierwotnie dochodzili 24000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu); to powoduje, że tylko w tych granicach sąd odwoławczy posiada kognicję do orzekania.

Jednocześnie Sąd Okręgowy orzekając o żądaniu głównym (przedmiocie postępowania) ingeruje także w rozstrzygnięcie o kosztach procesu, gdyż są one immanentnie związane z rozstrzygnięciem o przedmiocie sporu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2010 r., sygn. akt IV CZ 42/10, OSNC-ZD 2011/2/26).

Żadna ze stron nie podnosiła zarzutu nieważności postępowania, nie ma to jednak istotnego znaczenia, gdyż zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c. sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania i to niezależnie od podnoszenia zarzutów w tym zakresie.

Nieważność postępowania zachodzi m.in. wówczas, gdy strona pozbawiona została możliwości obrony swych praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.). Przytoczona podstawa nieważności postępowania jest spełniona, jeżeli z powodu wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów kodeksu postępowania cywilnego, których nie można było usunąć przed wydaniem orzeczenia w danej instancji, strona nie mogła - wbrew swej woli - brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części, a skutki tych wadliwości nie zostały usunięte przed wydaniem orzeczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 1 czerwca 2012 r., sygn. akt II PK 259/11, Lex 1243021). W orzecznictwie wskazuje się, że nieważność postępowania z tej przyczyny zachodzi m. in. wtedy, gdy wady zawiadomienia o terminie rozprawy, jedynej albo bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia, uzasadniały odroczenie rozprawy, a sąd rozpoznał sprawę i wydał orzeczenie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 czerwca 2015 r., sygn. akt IV CSK 101/15, Lex 1770891 i przywołane tamże orzecznictwo oraz wyrok Sądu Najwyższego z 21 lutego

2019 r., sygn. akt II PK 2879/17, Lex 2623764, postanowienie Sądu Najwyższego z 15 lutego 2017 r., sygn. akt II CZ 152/16, Lex 2269188). Nie ma przy tym znaczenia w takim wypadku, czy działanie strony mogłoby mieć wpływ na rozstrzygnięcie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 27 czerwca 2018 r., sygn. akt I PK 70/17, Lex 2660108 i przywołane tamże orzecznictwo). Brak zawiadomienia stron o terminie rozprawy obliguje sąd do jej odroczenia (por. art. 214 § 1 k.p.c. oraz wyrok Sądu Najwyższego z 17 maja 2016 r., sygn. akt I UK 363/15, Lex 2061183).

Zgodnie z art. 80 k.p.c. interwenient uboczny z chwilą przystąpienia do sprawy, staje się podmiotem postępowania, należy mu zatem doręczać zawiadomienia o terminach i jawnych posiedzeniach sądowych, a także orzeczenia sądu i odpisy składanych w toku postępowania pism procesowych, na zasadach analogicznych jak stronom postępowania (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 11 maja 2018 r., sygn. akt II CZ 21/18, Lex 2487619 i przywołane tamże orzecznictwo).

W rozpoznawanej sprawie o terminie rozprawy poprzedzającej bezpośrednio wydanie wyroku, a wyznaczonej na 20 kwietnia 2018 r., nie został zawiadomiony pełnomocnik interwenienta ubocznego, a takowy został ustanowiony. Nie był on obecny na rozprawie 23 marca 2018 r. /k. 394-394v./, a wówczas wyznaczono termin kolejnej rozprawy na 20 kwietnia 2018 r., nie doszło jednak do zawiadomienia o tym pełnomocnika interwenienta ubocznego; tylko obecnym na tym terminie pełnomocnikom: powodów i pozwanego ogłoszono kolejny termin /k. 394v./. W aktach brak jakiegokolwiek zarządzenia odnośnie zawiadomienia pełnomocnika interwenienta ubocznego o terminie rozprawy wyznaczonej na 20 kwietnia 2018 r. Konieczność jego zawiadomienia o kolejnym terminie wymusza zaś regulacja art. 149 § 2 k.p.c.

Na terminie rozprawy odbytej 20 kwietnia 2018 r. stawili się tylko pełnomocnicy: powodów i pozwanego. Nie stawił się nikt za interwenienta ubocznego (por. oświadczenie pozwanego z rozprawy apelacyjnej 00:06:02-00:09:10 /k. 460v./). W protokole jest informacja, że „(...) pełnomocnik przypozwanego prawidłowo zawiadomiony. (...)” /k. 399/, ale takiego zawiadomienia brak w aktach, a ponadto nie był mu też udzielany głos na tym terminie /k. 399-400/. Z tego wniossek, że nie był on obecny na terminie 20 kwietnia 2018 r. Brak właściwego zawiadomienia o tym terminie pełnomocnika interwenienta ubocznego obligował Sąd Rejonowy do odroczenia rozprawy z 20 kwietnia 2018 r., a nie prowadzenia tamże postępowania dowodowego. Doszło więc do naruszenia art. 149 § 2 k.p.c. i art. 214 § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn interwenient uboczny został pozbawiony możliwości obrony swych praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.), albowiem na terminie rozprawy 20 kwietnia 2018 r., na skutek wadliwości związanych z brakiem zawiadomienia, nie mógł uczestniczyć i nie uczestniczył ani on ani jego pełnomocnik. Rozprawa ta zaś bezpośrednio poprzedzała wydanie orzeczenia. Należy także zaznaczyć, że orzeczenie zapadło na terminie posiedzenia 30 kwietnia 2018 r., podczas, gdy postanowienie o odroczeniu jego wydania wskazuje na termin 27 kwietnia 2018 r./k. 399 i 401/.

Dlatego też apelacja powodów, niezależnie od oceny jej zarzutów, musiała doprowadzić do uchylecia zaskarżonego orzeczenia z uwagi na nieważność dokonanych na rozprawie 20 kwietnia 2018 r. czynności. Rozprawa ta bowiem powinna być obligatoryjnie odroczone, a Sąd Rejonowy w ogóle nie powinien przystępować wówczas do prowadzenia postępowania i ostatecznego merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. w związku z art. 108 § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy dokona zawiadomień pełnomocników stron i interwenienta ubocznego o terminie rozprawy, przeprowadzi ponownie czynności dokonane na rozprawie 20 kwietnia 2018 r., a następnie wyda orzeczenie co do istoty sprawy.

SSO Marcin Rak SSO Roman Troll SSO Magdalena Balion-Hajduk